

Det Fælles Bedste

HVAD VI LAVER

Indhold:

Side 2

Fremtidsværksteder - Aarhus som Grøn By
Madprojektet, del 1 - Opbygning af viden
Madprojektet, del 2-6 - National Handlingsplan m.m.

Side 3

Aarhus synger for klimaet 7 maj
Havneudvidelsen

Side 4

Samling af borgergrupper for en fremtid
der er værd at leve i
Viden om "Klodens Tilstand"
Folketingsvalgkampen 2022
Omvendte Vælgermøder

Side 5

Fremtidens bæredygtige landbrug
Folkeavisen for et Bæredygtigt Danmark
Aarhus som Doughnut Økonomi
Klimaplanen for et Bæredygtigt Aarhus

Side 6

Vision for en bæredygtig by, bæredygtige landsbyer og
et bæredygtigt Danmark
Webinar for fremtidens bæredygtige mobilitet
Change Djursland
Klimaborgerråd i Aarhus

Side 7

Baltic Pipe - borgerforslag og bevægelse
Folkemøder i Vejle og Hvalsø

Det Fælles Bedste

HVAD VI LAVER

Fremtidsværksteder - Aarhus som Grøn By fra sommeren 2023 - 2025

Vi kan ikke længere vente på politikerne. Borgerne må påbegynde omstillingen selv. Og der er vældig meget vi kan gøre som vil have effekt. Derfor starter Det Fælles Bedste en række *Fremtidsværksteder*, hvor vi inviterer borgerne i Aarhus til at formulere fremtidens grønne by startende med temaet "Mad" - hvordan omstiller vi vores mad, så den bliver bæredygtig? Hvem gør så hvad?

Bagefter arbejder vi med temaerne "Forbrug og Livsstil", med "Transport" og "Bymiljøer og boliger".

Sammen med aktive borgere skaber vi organiseringer og lokale fællesskaber omkring hvert tema og støtter de konkrete omstillingsinitiativer med rådgivning, netværk, viden og kommunikation.

¹ Johan Rockström og Owen Gaffney i "Klodens Grænser" Informations Forlag 2022

² Se kort projektbeskrivelse for projektets fem dele her https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/08/Madens-fremtid-er-vores-fremtid_kort-pb_3.pdf Samt programmet for seminarforløbets 12 gange her:

Det bliver et 2-årigt projekt der starter sommeren 2023 og gennemføres i samarbejde med flest mulig af Aarhus' ngo'er, fællesråd m.v. Vi kombinerer det med opbygning af en *Grøn Borgerliste*, der stiller op til næste kommunalvalg.

Madprojektet - Opbygning af viden i

Del 1: Seminardelen, 2022 - 2023

"Mad afgør vores fremtid på Jorden. Går det galt på den front, går det galt med både os og kloden (...) den ultimative kamp om, hvorvidt vi indfrier Parisaftalens mål, står og falder med, om vi kan omstille det globale fødevarer-system" siger to af verdens førende klimaforskere Johan Rockström og Owen Gaffney¹.

Derfor vi har lavet projektet "Madens fremtid er vores fremtid", hvor første del er et *Seminarforløb* på 12 gange fra sept. 2022 til marts 2023. På seminaret formidler en række forskere, eksperter og praktikere - nogle af de bedste på feltet - maggieterninger af viden om verdens og Danmarks måde at producere og forbruge mad på. Derigennem formuleres 'de største udfordringer og de bedste løsninger'².

17 andre organisationer er samarbejdspartnere for projektet - Greenpeace, NOAH, MS, Dansk Vegetarisk Forening, Doughnut Economics Action Lab, Kalø Landbrugsskole, Regenerativt Jordbrug, Permakultur m.fl. Seminaret har 135 tilmeldte fra hele landet og enkelte fra udlandet; det streames og alle oplæg lægges på det Fælles Bedstes youtube kanal³.

Del 2: Madprojektet - formulering af National Handlingsplan og Del 3: Nedsættelse af omstillingsgrupper

På baggrund af bl.a. seminaret formulerer de 18 organisationer med Det Fælles Bedste som tovholder en samlet *National Handlingsplan* for omstillingen af mad i Danmark. En Drejebog for omstillingen til en

https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/11/Program-for-Seminarforloebet_-27.pdf

³ På Det Fælles Bedstes youtube kanal kan du se alle oplæg fra de 12 gange, <https://www.youtube.com/@detfaellesbedste9818> Vi laver snarest en facebook serie for at udbrede oplæggene og deres viden.

biodivers og klimavenlig madproduktion med et madforbrug, der er socialt retfærdig. Planen stiles til pressen samt alle i Folketinget, landets 98 byråd, de vigtigste landbrugs-, fødevarer- og madorganisationer, en række universiteter og 500 grønne ngo'er. Efter seminarforløbet og drejebogen opstarter vi

Del 3: Omstillingsgrupper i Aarhus og Region Midt omkring fødevarer med relevante aktører fra civilsamfund, forskere, offentlig og privat sektor med opgaven at opspore alle de led i værdikæderne fra jord til bord og retur, hvor vi kan skabe forbedringer ift. ressourceforbrug, klima og biodiversitet. Vi viser hvordan de enkelte aktører som supermarkeder, restauranter, private husholdninger, offentlige kantiner, fødevarerproducenter, landbrug osv. hver især kan gøre noget.

Ud fra dette igangsætter gruppen af de 18 organisationer handlinger lokalt og nationalt understøttet af flest mulige aktører.

I alt består projektet af 6 dele som ud over det allerede nævnte Del 1: Seminar, Del 2: Handlingsplan og Del 3: Omstillingsgrupper, er:

Del 4: Inspirationsbesøg til Amsterdam, der som en af verdens førende Doughnutbyer arbejder med omstilling og cirkulær økonomi inden for fødevarer. Formentlig sept. 2023. Man kan deltage efter aftale.

Del 5: Global webkonference med udveksling af erfaringer fra projektet i samspil med andres erfaringer på feltet. Konferencen afholdes sammen med Kate Raworth, Rob Shorter og *Doughnut Economics Action Lab* (DEAL), UK, og formidles til C40 netværket af Doughnut-byer i verden.

Del 6: Fremtidsværksteder om Mad i Aarhus, som nævnt ovenfor.

Aarhus synger for Klimaet, 7 maj 2023

Kulturen skal med i klimakampen. Det var den engang, det kan den komme igen. Derfor arrangerer vi "Aarhus synger for Klimaet". Vi taler til alle sanser når kulturen formidler klima. Til hoved, hænder og hjerte. Til følelser og fornuft. Med fællessang, fortællinger, kor, orkestre, solister, digte, beretninger fra frontløbere blandt grønne virksomheder.

Der er klimaviden fra eksperter. Og erfaringer fra praktikere om at skabe bæredygtige omstillinger.

Det er tredje gang dette afholdes. Næste gang bliver i *Eleværket Åbyhøj*, den 7. maj kl. 14-16. Arrangementet fører videre til handlinger for dem der vil.

Vi er inspireret af den gamle *Alsangstradition* under anden verdenskrig, hvor befolkningen sang sammen for at skabe sammenhold, mod og håb. På et tidspunkt var hver femte dansker med. Vi så lidt af det samme praktiseret under corona. Det skaber håb og glæde og giver os mod til at handle på vores forunderlige situation. Se programmet <https://fb.me/e/2H8oFo2SQ>

Havneudvidelsen i Aarhus Havn

Gennem et år har vi arbejdet sammen i Havnegruppen med en række foreninger og fællesråd i Aarhus for at modvirke udvidelsen af Aarhus Havn. Der er tale om et gigantisk projekt, som for evigt vil ændre Aarhus by. Det vil ødelægge byens identitet og nærhed til skov og strand, ødelægge et i forvejen stærkt truet havmiljø, skabe trafikchaos og støj.

Og så vil det afgørende skade klimaet både i anlægs- og driftsfasen. Havnegruppen og Det Fælles Bedste har deltaget i borgerinddragelses processer, arrangeret demonstrationer, stået for Borgermøder og -konferencer, lavet Nyhedsbreve, facebook opslag, skrevet i aviser og lavet Hvidbog. Modstanden har vundet betydelig genklang blandt Aarhus' borgere.⁴ Ved sidste borgerkonference deltog Steffen Brandt fra TV2 med et sjovt, smukt og dybt bidrag - "Vi er farets vild - men vi skyder en god fart" var hans overskrift.

Samling af borgergrupperne mod Infrastruktureformen

Havneudvidelsen er en del af Infrastruktureformens mange ødelæggende projekter. Af samme grund har Det Fælles Bedste taget initiativ til at samle de mange modstandsgrupper til et fælles møde i Aarhus den 25. marts 2023. Formålet er at finde ud af, hvordan vi kan støtte hinanden og skabe et landsdækkende netværk. Vi startede dette arbejde foråret 2021 med webseminaret "Fremtidens Bæredygtige Mobilitet" (25. maj 2021), hvor vi præsenterede en samlet plan for fremtidens trafik lavet af Danmarks Ingeniørforening, IDA. Webinaret blev lavet i samarbejde med 8 andre grønne ngo'er og var et led i at samle modstanden på landsplan⁵.

Viden - "Klodens Tilstand"

Sommeren 2022 lavede vi en opsamling af klimavidenskabens bedste aktuelle viden om vores situation - hvor meget truer klima- og miljøkriserne os, og hvor meget haster omstillingen? Det blev til artiklen "Klodens Tilstand" som i en maggietering samler denne viden, herunder den viden IPCC har formidlet i deres tre sidste klimarapporter fra sept. 2021 til maj 2022. Artiklen er sendt til Folketinget, byråd, 500 ngo'er, 28 fagforbund m.v.

⁴ Du finder Hvidbogen her https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/05/Havneudvidelsen_aarhus2.pdf
Vores Nyhedsbreve om Havneudvidelsen 1-12 findes her <https://detfaellesbedste.dk/kategori/nyheder/> - opsamling fra Borgernes Konference findes her https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2023/01/Nyhedsbrev-5_OPSAMLING_2.pdf

⁵ Om Infrastruktureformen <https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2023/02/Nyhedsbrev-6.pdf> og en opfordring til at samles på landsplan

Du finder den her <https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/09/Klodens-tilstand-og-folketingsvalget.pdf>

- Uffe Elbæk fra Alternativet skrev som svar på artiklen: "Tak Niels - imponerende klar og pædagogisk opsamling og fremstilling af verdens tilstand. Kh Uffe."

Folketingsvalgkampen 2022

Under Folketingsvalgkampen formulerede vi en række reformforslag som viser, hvordan vi kan omstille inden for de 3 vigtigste områder: Sådan omstiller vi landbruget, Sådan omstiller vi transporten og Sådan omstiller vi energien⁶.

Reformforslagene fortæller: Hvad kan Folketinget gøre og hvad kan befolkningen gøre? i en række konkrete forslag.

Omvendt Vælgermøde - op til Folketingsvalget 2022. Sidst var det til Kommunalvalget 2021

Sammen med 7 andre ngo'er arrangerede vi *Omvendt Vælgermøde* umiddelbart før valget 1. nov. 2022. Ideen er at det er ngo'erne der fortæller politikerne, hvilken politik de skal føre. For de har en langt større viden inden for feltet. NGO'erne beskrev ved et større valgmøde den grønne politik, Christiansborg kan vælge at føre i næste valgperiode.

Vi havde udvalgt en række vigtige temaer - klima, biodiversitet, havmiljø, trafik, energi, landbrug, fred osv. - og de 8 ngo'er gav deres bud på den kommende folketingspolitik til kandidaterne fra 13 partier opstillet i Østjyllandskredsen. Tilslutningen var så stor, at en del

<https://detfaellesbedste.dk/loesninger/transport-loesninger/kan-vi-samles/>

⁶ Landbruget https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/10/Landbrug_Valgavis_7.pdf - Energien https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/10/Energi_valgavis_2.pdf - Transporten https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/10/Transport_5.pdf

tilskuere måtte stå uden for lokalet. Samarbejdet mellem ngo'erne fortsættes.

Fremtidens bæredygtige landbrug - Naturmødet i Hirtshals

Debatten om Landbrugets omstilling bliver let en skyttegravskrig, hvor ingen lytter. Derfor havde vi tilbudt Naturmødet i Hirtshals, at vi i Det Fælles Bedste gerne ville arrangere en debat mellem *Frie Bønder*, *Levende Land*, *Enhedslisten* og *Landbrug & Fødevarer* om fremtidens bæredygtige landbrug i 2040 - Hvordan omstiller vi til en reelt bæredygtig produktion af mad? Vi fik en række gode forslag til reformer af landbruget. Og *Landbrug & Fødevarer* fik vist, hvor meget de kun kan se den nuværende form for landbrug vokse frem mod 2040 med endnu flere grise, køer og høns og med industri-landbrugets dyrkningsformer. Men som den opmærksomme læser af Landbrugsavisen vil have opdaget, så er selv landbrugets folk nu begyndt at forstå, at klima- og biodiversitetskrisen ikke bare forsvinder af sig selv - de har en rolle.

Folkeavisen for et Bæredygtigt Danmark

I efteråret 2021 udsendte Det Fælles Bedste en 72 siders 'Folkeavis' til hele Danmark, virtuelt og fysisk. Den er skrevet i samarbejde med 82 skribenter fra 60 grønne organisationer. "*Et Bæredygtigt Danmark*" hedder den. Folkeavisen udkom første gang i 2017.

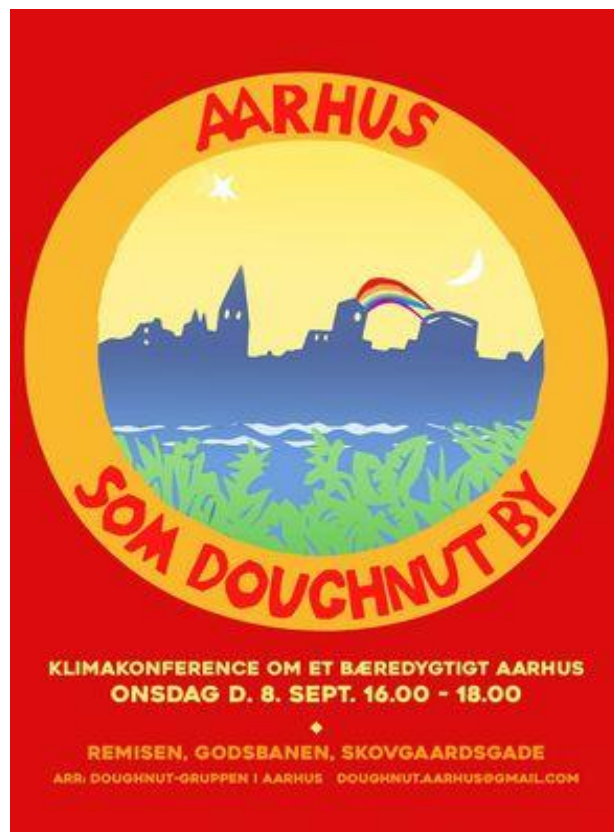
Den rummer drejebøger og løsninger for omstillingen af de 10 vigtigste sektorer. Du kan se avisen her <https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2021/08/Folkeavisen-2021-web.pdf> - den blev sendt til Folketingets ordførere og partier, alle byråd, fagforbund, universiteter, højskoler, ngo'er, tænketanke og samtlige medier.

Avisen beskriver Problemerne, Løsningerne og giver en række konkrete Handlinger fra omstillingens praktikere til inspiration.

Den er skrevet til kommunalvalg, folketingsvalg og omstillings-bevægelsens handlinger det kommende tiår. Vi præsenterede avisen på Klimafolkemødet i Middelfart 2021.

Og fulgte den op med en kort appetizer version anvendt ifm. *Aarhus synger for Klimaet* 18. juni 2022, se https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2022/06/Folkeavisen_kort_5.pdf

Aarhus som Doughnut By - konference sept. 2021

Vores økonomi - kapitalismen - kan ikke fortsætte. Evig vækst på en klode, hvor ressourcerne er begrænsede og endelige er opskriften på katastrofer. Det Fælles Bedste har derfor sammen med en række andre foreninger arbejdet for at fremme *Doughnutøkonomi*, dvs. en økonomi der holder sig inden for klodens planetære grænser og samtidig overholder FN's verdensmål.

September 2021 afholdt vi som led i dét konferencen "*Aarhus som Doughnut By*" med doughnutøkonomiens grundlægger Kate Raworth, Rob Shorter, leder af Doughnut Economics Action Lab, samt viceborgmester i Doughnutbyen Amsterdam Marieke van Doorninck.

Her blev 6 partier i Aarhus Byråd præsenteret for Doughnut økonomiens teori og praksis. I *Folkeavisen for et Bæredygtigt Danmark* er Doughnutøkonomien nærmere beskrevet i kapitel 7. Vi fortsætter dette arbejde og forsøger lokalt, regionalt og på landsplan at fremme alle omstillingsinitiativer frem mod Doughnutøkonomi og at konkretisere Doughnutøkonomiens meget generelle vendinger til en konkret jordnær praksis.

Klimaplan for et Bæredygtigt Aarhus

Som alternativ til Aarhus kommunes meget ide- og handlingsløse Klimaplan lavede vi i 2020 denne samlede plan for, hvordan vi kan omstille 8 vigtige sektorer til bæredygtighed. Planen kan bruges af alle kommuner <https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2021/09/KLIMAPLAN-AARHUS-24.pdf>

Vision for et bæredygtigt Aarhus - en bæredygtig by og kommune

For at illustrere konkret hvordan vi kan indrette fremtidens bæredygtige by og kommune har vi lavet denne vision for bymiljøer, lokalt demokrati, doughnut økonomi, arbejdsliv, grøn transport, mad, fællesskaber, biodiversitet og natur

<https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2021/09/Fremtidens-groenne-Aarhus-Vision-om-verdens-bedste-lille-storby-9.pdf>

På vores hjemmeside kan man finde visioner for Fremtidens Danmark og for Fremtidens landsbyer, se <https://detfaellesbedste.dk/kategori/loesninger/visioner-drejeboeger/>

Webinar om fremtidens bæredygtige mobilitet, maj 2021

Sammen med trafikforskere, eksperter og en række ngo'er arrangerede Det Fælles Bedste et webinar om "Fremtidens Bæredygtige Mobilitet".

3 repræsentanter for Ingeniørforeningen IDA fremlagde deres samlede plan for bæredygtig trafik som et alternativ til regeringens Infrastrukturreform.

Det Fælles Bedste arrangerede webinarret sammen med Rådet for Bæredygtig Trafik, NOAH-Trafik, Borgerbevægelsen.dk, Vedvarende Energi, Midtbyens Fællesråd Aarhus, Danmarks Naturfredningsforening Aarhus, Cyklistforbundet, Klimabevægelsen.

Som optakt til webinarret udsendte vi foråret igennem en række artikler/opslag/nyhedsbreve om centrale temaer inden for mobilitet; fra motorveje, til kollektiv trafik, Lynetteholm, Kattegatforbindelsen, cyklisme, Cyklistforbundets grønne plan, IDA's omstillingstanker osv.

Change Djursland - Omstilling til et bæredygtigt Djursland, 2020 - 2022

Hvordan omstiller vi et større lokalområde? Hvor starter vi? Hvem skal være med? Hvordan gør vi konkret? For at blive klogere på det, gik Fælles Bedste med i et omstillingsinitiativ på Djursland som involverede virksomheder, erhvervsorganisationer,

kommuner, landsbyer, folketingspolitikere, økosamfund, NGO'er samt bæredygtige frontløbere af mange slags på Djursland (Syd- og Norddjurs Kommune).

Målet var at arrangere en række events som kunne bringe erhvervsliv og borgere i samspil, understøtte den grønne omstilling, skabe et grønt image for Djursland og starte bæredygtige virksomheder og bosætninger.

Vi arbejdede i tre søjler:

1. *Bæredygtig bosætning og levevis* - økosamfund, bæredygtige lokalsamfund, selvforsynende lokalsamfund, der kunne skabe omstilling og tilflytning til Djursland

2. *Bæredygtige virksomheder og landbrug* – grønne iværksættere og omstilling til grønne virksomheder med udgangspunkt i produktion, handel og forbrug af mad.

3. *Havet som ressource.*

Formålet var opbakning bag omstillingen af Djursland. Og at skabe konkrete redskaber og veje i denne omstilling. November 2020 afholdt vi pilotprojektet *Change Djursland*, hvor aktørerne var sammen om at vise inspiration fra frontløberne inden for den grønne omstilling i erhvervslivet, se <https://www.change-djursland.dk/> .

April 2021 afholdt *Business Djursland* webinar på Rosenholm Slot, hvor man præsenterede et nyt grønt iværksætternetværk og vi præsenterede Doughnutøkonomi konceptet.

September 2021 afholdt *Rosenholm Slot* messe for bæredygtige virksomheder og initiativer.

November 2022 afholdt *Syddjurs Kommune* konference om fremtidens bæredygtige boformer.

Klimaborgerråd i Aarhus, 2020 - 2021

Gennem 1½ år arbejdede vi og en række grønne foreninger sammen i Aarhus i et "Klimaborgerråd". Arbejdet førte til et nærmere kendskab til hinandens arbejde. Det stoppede efter 1½ år, men blev udgangspunktet for et efterfølgende fint samarbejde bl.a. omkring Havneudvidelsen, 1. maj, Omvendt Vælgermøde og Madseminaret.

Baltic Pipe - Borgerforslag og bevægelse mod Baltic Pipe - fra 2020

Anlægget af Baltic Pipe rørledningen skulle fra 2021 føre gas fra Nordsøen hen over Danmark frem til Polen. Det Fælles Bedste formulerede sammen med en række andre ngo'er et Borgerforslag for at standse det. Det førte til et års samarbejde for at standse rørledningen og gøre befolkningen opmærksom på fossilgassens rolle ift. klimakatastrofer.

Arbejdet blev suppleret med et landsdækkende netværk af aktivister, der arrangerede en række fantasifulde demonstrationer – fra kajakdemonstrationer, cykeldemoer til vandringer, demonstrationer ved Yara (kunstgødning ved gas) og Total (olie og gas).

Gennem kampagner på nettet, artikler, taler ved Folketingets åbning osv. fik vi skabt en vis offentlig opmærksomhed omkring dette kæmpeproblem: Den hastige udbygning af Europas og verdens energiforsyning baseret på fossilgas.

Magtelite i Europa ønsker fossilgassen kombineret med biogas fra landbrugets kødproduktion, som det fx er sket i afstikkeren fra Baltic Pipes centrale hovedrør til rørledningen, der skal føre fossilgas og biogas frem til to fabrikker på Lolland Falster - *Nordic Sugar*.

Sukkerledningen som den blev kaldt i folkemunde var starten på den daværende (og nuværende) regerings ønske om at udbygge den danske energiforsyning med biogas fra landbrugets kødproduktion. Et skridt der vil fastholde vores afhængighed af kødproduktionen og dermed dens klima- og biodiversitetspåvirkning.

Folkemøde i Vejle 2018 og i Hvalsø 2016

I 2018 arrangerede foreningerne i Det Fælles Bedste et Folketræf for et Bæredygtigt Danmark med deltagelse af 125 grønne ngo'er, en række grønne virksomheder og landbrug, kommuner m.v.

Byen Vejle havde stillet 3 parker, et kæmpe industriområde, 2 skoler, flere gader og pladser til rådighed for tre dage med årtiers omstillingserfaringer formidlet af forskere, eksperter, ildsjæle og ngo'er. Med film, foredrag, debatter, musik, teater osv.

Sammen med *Folketræffet 2016 i Hvalsø* var det en slags folkelig forløber for Klimafolkemødet i Middelfart.

De bedste hilsner

Niels Aagaard
Formand for
Foreningen Det Fælles Bedste
+45 - 40189019

niels@detfaellesbedste.dk

<https://detfaellesbedste.dk/>